

โครงการศึกษาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัย ด้านอาหารของสินค้าเกษตร ระยะที่ ๔ ประจำปี ๒๕๖๙

๑. ความสำคัญและที่มา

๑.๑ หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๖ เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ “ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการอย่างยั่งยืน เป็นแหล่งอาหารที่มีคุณภาพสูง ปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ และผู้บริโภคมีพฤติกรรมการบริโภคที่เหมาะสม” โดยมีเป้าหมาย คือ จำนวนคนขาดแคลนอาหารลดลง ปริมาณการสูญเสียอาหารและขยะอาหารลดลง ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารเพิ่มขึ้น มูลค่าการค้าอาหารเพิ่มขึ้น จำนวนคนที่มีภาวะทุพโภชนาการ (ขาดและเกิน) ลดลง และมีกลไกประสานงานกลางและบูรณาการการดำเนินงาน สำหรับเป้าหมายที่ ๓ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารเพิ่มขึ้น มีการกำหนดตัวชี้วัด ๓.๑ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร โดยในปี ๒๕๖๖ กำหนดให้มีค่าฐาน (Baseline) ของค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยมาตรฐานสินค้าเกษตร และกำหนดเป้าหมายที่ระดับดี สำหรับปี ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐ เพื่อให้บรรลุการตั้งค่าตัวชี้วัดที่ ๓.๑ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร สำหรับสินค้าเกษตร ดังกล่าว สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) จึงได้จัดทำโครงการศึกษาโครงการศึกษาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ระยะที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๖ เพื่อศึกษาค่าฐาน (Baseline) ของค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารในสินค้าเกษตรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในระดับดี ในปี พ.ศ.๒๕๖๗ - พ.ศ.๒๕๗๐ อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ และเป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาของคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารภายใต้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ในการปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานและกลไกการกำกับดูแลด้านคุณภาพและความปลอดภัยสินค้าเกษตรและอาหารตลอดห่วงโซ่อาหาร และการบูรณาการงานด้านความปลอดภัยอาหารของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพตามหลักการของระบบควบคุมอาหารของโครงการมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ Joint FAO/WHO เพื่อให้ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารอยู่ในระดับดีตามเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ของการคุ้มครองสุขภาพของผู้บริโภคและสนับสนุนการอำนวยความสะดวกทางการค้า ต่อไป

การศึกษาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ระยะที่ ๑ ประจำปี ๒๕๖๖ มีการคัดเลือกกลุ่มสินค้าเกษตรที่มีปริมาณการบริโภคเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ ๐.๕ ของปริมาณการบริโภคอาหารของคนไทยเฉลี่ยในแต่ละวัน สำหรับการศึกษาค่าดัชนีความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร จำนวน ๙ กลุ่มสินค้า คือ ข้าวสารบรรจุถุง เนื้อไก่ ไช้ไก่ ปลา น้ำจืด กุ้งทะเล ผลไม้ที่กินเปลือกได้ ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้ ผักผล และผักใบ โดยจัดทำแบบสอบถามทั้งในรูปแบบภาคสนามและแบบออนไลน์ ในพื้นที่ ๔ ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง จำนวนประชากร ๔๐๐ คน

โดยศึกษาประเด็นด้านคุณภาพที่สื่อถึงลักษณะภายนอกที่ผู้บริโภคตัดสินใจยอมรับ และความปลอดภัยด้านอาหารที่สื่อถึงเมื่อรับประทานไปแล้วไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพหรือเจ็บป่วย โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น ๕ ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และการอ่านค่า

ความเชื่อมั่นแบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ ๐.๐๐-๐.๑๙ ระดับแย่มาก, ๐.๒๐ - ๐.๓๙ ระดับแย่มาก, ๐.๔๐ - ๐.๕๙ ระดับปานกลาง, ๐.๖๐ - ๐.๗๙ ระดับดี และ ๐.๘๐ - ๑.๐๐ ระดับดีมาก

ผลการศึกษาความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร โดยรวม = ๐.๙๓ และความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพของสินค้าเกษตร = ๐.๙๗ และ ความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร = ๐.๘๙

การศึกษาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ระยะที่ ๒ ประจำปี ๒๕๖๗ จำนวน ๑๑ กลุ่มสินค้า/รายการ โดยเทียบกลุ่มสินค้า ๙ กลุ่มสินค้า/รายการ และเพิ่ม ๒ กลุ่มสินค้า/รายการ ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในปี ๒๕๖๗ จำนวนประชากร ๖๐๐ คน ดังนี้

- ๑) กลุ่มสินค้าปศุสัตว์ คือ เนื้อหมู
- ๒) กลุ่มผักหัวแบบหอม เช่น หอมหัวใหญ่, กระเทียม, ต้นหอม, หอมแดง

เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าฐาน ในปี ๒๕๖๖ และประเมินผลเทียบกับค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งกำหนดในระดับดี ผลการศึกษาความเชื่อมั่นโดยรวม = ๐.๙๓ ความเชื่อมั่นต่อคุณภาพ = ๐.๙๔ ความปลอดภัย = ๐.๙๐

การศึกษาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ระยะที่ ๓ ประจำปี ๒๕๖๘ จำนวน ๑๓ กลุ่มสินค้า/รายการ จำนวนประชากร ๖๐๐ คน และเพิ่ม ๒ กลุ่มสินค้า/รายการ ดังนี้

- ๑) กลุ่มสัตว์น้ำ กลุ่มปลาทะเลเพาะเลี้ยง เช่น ปลากะพง ปลาเก๋า ปลานวลจันทร์ทะเล เป็นต้น
- ๒) กลุ่มเห็ด เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดเข็มทอง

เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าฐานและประเมินผลเทียบกับค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งกำหนดในระดับดี ผลการศึกษาความเชื่อมั่นโดยรวม = ๐.๙๘ ความเชื่อมั่นต่อคุณภาพ = ๐.๙๘ ความปลอดภัย = ๐.๙๗

การศึกษาค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ระยะที่ ๔ ประจำปี ๒๕๖๙ จะเก็บข้อมูลในปี ๒๕๖๙ จำนวน ๑๕ กลุ่มสินค้า/รายการ จำนวนประชากร ๖๐๐ คน ดังนี้

เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับค่าฐานและประเมินผลเทียบกับค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งกำหนดในระดับดี และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานหรือมาตรการเพื่อการปรับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารในระยะต่อไป

๑.๒ การตรวจเอกสาร

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้มีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดเพื่อรองรับการดำเนินการ ประกอบไปด้วย ๖ เป้าหมาย ๑๘ ตัวชี้วัด และ ๔ ยุทธศาสตร์ ซึ่งมีสาระสำคัญดังตารางที่ ๑ ทั้งนี้มีการกำหนดค่าดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ๕ ชนิด คือ พืชผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ และสัตว์น้ำ ในกลยุทธ์ที่ ๑ สร้างมาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวและส่งเสริมการบังคับใช้โดยมีเป้าหมายการสร้างเชื่อมั่นในความปลอดภัยอาหารตามยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ดังภาพที่ ๑

๑.๒.๑ วิธีการคำนวณ

วิธีการคำนวณค่าระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารสำหรับสินค้าเกษตรแต่ละชนิด มีรายละเอียดดังนี้

สมการที่ ๑ แสดงการคำนวณค่าระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ โดยรวม

$$\text{ระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรในปีที่ t} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบว่าเห็นด้วย และ เห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 คำถาม}}{\text{จำนวนผลรวมของผู้ตอบว่าเห็นด้วย,เห็นด้วยอย่างยิ่ง,ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง}}$$

สมการที่ ๒ แสดงการคำนวณค่าระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพของสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ

$$\text{ระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพของสินค้าเกษตรในปีที่ t} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบว่าเห็นด้วย และ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ของคำถามด้านคุณภาพ}}{\text{จำนวนผลรวมของผู้ตอบว่าเห็นด้วย,เห็นด้วยอย่างยิ่ง,ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง}}$$

สมการที่ ๓ แสดงการคำนวณค่าระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรชนิดนั้นๆ

$$\text{ระดับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรในปีที่ t} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบว่าเห็นด้วย และ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ของคำถามด้านความปลอดภัย}}{\text{จำนวนผลรวมของผู้ตอบว่าเห็นด้วย,เห็นด้วยอย่างยิ่ง,ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง}}$$

๑.๓ เอกสารอ้างอิง

๑.๓.๑ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์. ๒๕๖๐. คู่มือการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค. สืบค้นเมื่อ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ จากเว็บไซต์ : <http://www.price.moc.go.th>

๑.๓.๒ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). ๒๐๒๓. consumer confidence index (CCI) สืบค้นเมื่อ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ จากเว็บไซต์ : <https://data.oecd.org/leadind/consumer-confidence-index-cci.htm>

ตารางที่ ๑ เป้าหมายและตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)					หน่วยงานรับผิดชอบ
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
๑. จำนวนคนขาดแคลนอาหารลดลง	๑.๑ สัดส่วนประชากรที่ขาดแคลนสารอาหารต่อจำนวนประชากรทั้งหมด (Prevalence of Undernourishment: PoU) ^๑	ไม่เกิน ร้อยละ ๘.๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๘	ไม่เกิน ร้อยละ ๘	ไม่เกิน ร้อยละ ๗.๕	ไม่เกิน ร้อยละ ๗	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
	๑.๒ อัตราการพึ่งพาตนเอง (Self-Sufficiency Ratio: SSR)	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	ไม่น้อยกว่า ๑๐๐	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
	๑.๓ ความชุกของความไม่มั่นคงทางอาหารระดับรุนแรงในประชากรไทย โดยใช้ Food Insecurity Experience Scale (FIES)	*	*	*	*	*	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๒. ปริมาณการสูญเสียอาหาร และขยะอาหารลดลง	๒.๑ ร้อยละการสูญเสียอาหาร (food losses) ในกลุ่มอาหารเป้าหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับเส้นฐาน	ได้เส้นฐาน สูญเสียอาหารระดับชาติ	ได้แผนการขับเคลื่อนการลดการสูญเสียในห่วงโซ่การผลิต	ลดลง ร้อยละ ๕ จากเส้นฐาน	ลดลง ร้อยละ ๕ จากเส้นฐาน	ลดลง ร้อยละ ๕ จากเส้นฐาน	กรมวิชาการเกษตร
	๒.๒ ขยะอาหาร (food waste)						
	(๑) สัดส่วนขยะอาหารเทียบกับขยะมูลฝอยชุมชน (ร้อยละ)	ร้อยละ ๓๕ ^๒	ร้อยละ ๓๔	ร้อยละ ๓๒	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๒๘	กรมควบคุมมลพิษ
	(๒) ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมายลดลง (กิโลกรัมต่อคนต่อปี)	๑๓๐ ^๓	๑๒๒	๑๑๔	๑๐๕	๙๗	

^๑ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรใช้ข้อมูลอ้างอิงจาก The State of food security and Nutrition in the World จัดทำและเผยแพร่เป็นประจำทุกปี โดยองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO)

* อยู่ระหว่างการดำเนินการพิจารณากำหนดค่าเป้าหมายโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (รอยืนยันจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ)

^๒ สัดส่วนขยะอาหารเทียบกับขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารในองค์ประกอบขยะมูลฝอยชุมชน ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย (อ้างอิงข้อมูลปีฐาน ปี ๒๕๖๔ : ร้อยละ ๓๘)

^๓ ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมาย หมายถึง ปริมาณขยะอาหารจากภาคส่วนเป้าหมาย ๓ ภาคส่วน คือ ๑) ผู้จำหน่ายอาหาร ๒) ผู้ประกอบอาหาร ๓) ผู้บริโภค (อ้างอิงข้อมูลปีฐาน ปี ๒๕๖๔ : ๑๔๖ กิโลกรัมต่อคนต่อปี)

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย (ปี พ.ศ.)					หน่วยงานรับผิดชอบ
๓. ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารเพิ่มขึ้น	๓.๑ ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร						
	(๑) สินค้าเกษตร	ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่น	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
	(๒) อาหารแปรรูป	-	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	ระดับดี	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๓. ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารเพิ่มขึ้น	๓.๒ ร้อยละจังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษสูง มีการขับเคลื่อนงานเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่อทางอาหารและน้ำร่วมกับเครือข่าย	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค
	๓.๓ ร้อยละจังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษสูง มีจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษลดลงจากปีที่ผ่านมา	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	ร้อยละ ๑๐๐	กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค
	๓.๔ ร้อยละของสินค้าเกษตรขั้นต้นที่ผ่านมาตรฐาน	ร้อยละ ๙๑	ร้อยละ ๙๒	ร้อยละ ๙๓	ร้อยละ ๙๔	ร้อยละ ๙๕	สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ
	๓.๕ ร้อยละของอาหารที่ผ่านมาตรฐาน	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๙๕	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๔. มูลค่าการค้าอาหารเพิ่มขึ้น	๔.๑ มูลค่าการส่งออกอาหารต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓	กระทรวงพาณิชย์
	๔.๒ ดัชนีราคาส่งออกของอาหารต่อปี	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒.๕	กระทรวงพาณิชย์
	๔.๓ ดัชนีผลผลิตผลิตภัณฑ์อาหารถ่วงน้ำหนักมูลค่าเพิ่ม	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๓.๕	สำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม

ภาพที่ ๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร

<p>กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างมาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารให้เป็นมาตรฐานเดียวและส่งเสริมการบังคับใช้</p> <p>เป้าหมาย: สร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยอาหาร</p> <p>แนวทางการดำเนินงาน:</p> <p>ปรับปรุงและพัฒนามาตรฐานอาหารของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและครอบคลุมตลอดห่วงโซ่ สนับสนุนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดได้ และส่งเสริมให้ผู้ผลิตในทุกระดับเข้าสู่ระบบมาตรฐานทั้งโดยสมัครใจและการบังคับใช้ตามกฎหมาย เช่น จัดทำคู่มือข้อกำหนด หรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนหรือจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ทั้งการเรียนรู้โดยตรงและผ่านระบบสารสนเทศ ประสานการดำเนินงานเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย โดยใช้กฎหมายที่แต่ละหน่วยงานรักษาการอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และส่งเสริมเกษตรกรและผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมทุกระดับให้มีความตระหนักถึงความสำคัญและมีความรับผิดชอบในการผลิตสินค้าเกษตรขั้นต้น การแปรรูปให้อาหารมีคุณภาพปลอดภัยตามมาตรฐาน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและการค้า</p> <p>ตัวชี้วัด:</p> <p>ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร (พืช ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ สัตว์น้ำ) และอาหารอยู่ในระดับดี</p> <p>โครงการสำคัญ:</p> <p>๑. โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรและอาหารเป้าหมายให้มีคุณภาพและความปลอดภัย</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)</p> <p>หน่วยงานร่วม: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมการข้าว กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์)</p> <p>กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)</p> <p>กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม)</p> <p>กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ)</p> <p>กระทรวงพาณิชย์</p> <p>๒. โครงการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)</p> <p>หน่วยงานร่วม: -</p> <p>๓. โครงการสำรวจดัชนีความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารแปรรูป</p> <p>หน่วยงานรับผิดชอบหลัก: กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา)</p> <p>หน่วยงานร่วม: สำนักงานสถิติแห่งชาติ</p>

๒ .วัตถุประสงค์

๒.๑ สำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำค่าความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร ระยะที่ ๔ ประจำปี ๒๕๖๙ ในสินค้ากลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๓ กลุ่มสินค้า/รายการ และสินค้าเกษตรเพิ่มเติมอย่างน้อยจำนวน ๒ กลุ่มสินค้า/รายการ โดยพิจารณาจากผลวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่มีการบริโภคเป็นปริมาณมาก

๒.๒ วิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร ในสินค้าเกษตรกลุ่มเป้าหมายของปี ๒๕๖๙ เปรียบเทียบกับค่าฐาน (Baseline) และเปรียบเทียบกับเป้าหมายของปี ๒๕๖๙ ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการจัดด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

๒.๓ ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานหรือมาตรการเพื่อการปรับความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหาร ในระยะต่อไป

๓. ขอบเขตของการศึกษา

สำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารในพื้นที่ ๕ แห่ง ประกอบด้วย กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ศึกษา อย่างน้อย ๖๐๐ คน และระดับจังหวัด อย่างน้อย ๑๐๐ คนต่อจังหวัด โดยการสำรวจใช้แบบสอบถามภาคสนามและแบบออนไลน์ เพื่อจัดทำค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ในสินค้าเกษตรกลุ่มเป้าหมาย ๑๓ กลุ่มสินค้า/รายการ จากปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ดังนี้

- ๑) กลุ่มธัญพืช คือ ข้าวสารบรรจุถุง
- ๒) กลุ่มปศุสัตว์ คือ เนื้อไก่
- ๓) กลุ่มสินค้าปศุสัตว์ คือ ไช้ไก่
- ๔) กลุ่มผักใบ เช่น กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักบุ้ง
- ๕) กลุ่มผักบริโภคผล เช่น แตงกวา ฟักทอง บวบ มะเขือเปราะ
- ๖) กลุ่มผลไม้ที่กินเปลือกได้ เช่น ฝรั่ง ชมพู่
- ๗) กลุ่มผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้ เช่น ถั่วฝักยาว มะม่วง สับปะรด
- ๘) กลุ่มสัตว์น้ำ กลุ่มปลาน้ำจืด เช่น ปลานิล ปลาดุก ปลาช่อน
- ๙) กลุ่มสัตว์น้ำ กลุ่มกุ้งทะเล เช่น กุ้งขาว กุ้งกุลาดำ
- ๑๐) กลุ่มสินค้าปศุสัตว์ คือ เนื้อสุกร
- ๑๑) กลุ่มผักหัวแบบหอม เช่น หอมหัวใหญ่ หอมแดง กระเทียม ต้นหอม
- ๑๒) กลุ่มสัตว์น้ำ ปลาทะเลเพาะเลี้ยง เช่น ปลากะพง ปลาเก๋า ปลานวลจันทร์ทะเล
- ๑๓) กลุ่มเห็ด เช่น เห็ดฟาง เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดเข็มทอง

และเพิ่มเติมสินค้าเกษตรอีกอย่างน้อย ๒ กลุ่มสินค้า/รายการ โดยพิจารณาจากผลวิเคราะห์สินค้าเกษตรที่มีการบริโภคเป็นปริมาณมาก

๔. วิธีการศึกษาวิจัย

๔.๑ ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อวางแผนการสำรวจข้อมูล และกำหนดกลุ่มประชากรเป้าหมายตามลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สำหรับกลุ่มสินค้าเป้าหมายเดิม ๑๓ กลุ่มสินค้า/รายการ และกลุ่มสินค้าเป้าหมายใหม่ ๒ กลุ่มสินค้า/รายการ

๔.๒ สำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำค่าความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารในภาพรวมสำหรับสินค้าเกษตรกลุ่มเป้าหมายตามแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น โดยแบบสอบถามภาคสนามและแบบออนไลน์ในพื้นที่ ๕ แห่ง ประกอบด้วย กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของสินค้าเกษตรสำหรับกลุ่มสินค้าเป้าหมายเดิม ๑๓ กลุ่มสินค้า/รายการ และกลุ่มสินค้าเป้าหมายใหม่ ๒ กลุ่มสินค้า/รายการ โดยแบบสอบถามต้องครอบคลุมปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ อย่างน้อย ๖๐๐ คน และสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำค่าความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของแต่ละจังหวัด อย่างน้อย ๑๐๐ คน

๔.๓ วิเคราะห์และประมวลผลค่าความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารโดยวิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และเปรียบเทียบกับค่าฐาน (Baseline)

รวมทั้งเปรียบเทียบกับเป้าหมายของปี ๒๕๖๙ ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

รวมระยะเวลาทั้งโครงการ ๒๗๐ วัน

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ ผลผลิต (Output)

ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร สำหรับปี ๒๕๖๙

๖.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

ข้อมูลการศึกษาความเชื่อมั่นของผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร สำหรับปี ๒๕๖๙ โดยเปรียบเทียบกับค่าฐาน (Baseline) รวมทั้งเปรียบเทียบกับเป้าหมายของปี ๒๕๖๙ ที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการด้านการจัดการอาหารของประเทศไทย ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารและคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการจัดการด้านอาหารของประเทศไทยระดับจังหวัดภายใต้คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการหรือกลยุทธ์ที่ ๑ ด้านคุณภาพและความปลอดภัยให้เป็นมาตรฐานเดียวและส่งเสริมการบังคับใช้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรทั้งในภาพรวมและระดับจังหวัดต่อไป

๖.๓ ผลกระทบ (Impact)

- สนับสนุนการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตรทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- สนับสนุนการยกระดับมาตรฐานด้านคุณภาพและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร
